

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

w sprawie **M. K.**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 20 czerwca 2023 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 3 listopada 2022 r., sygn. akt II K 626/22,

1. uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

umarza postępowanie;

2. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach wyrokiem łącznym z dnia 3 listopada 2022 r., sygn. akt II K 626/22 połączył, na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k., wymierzone skazanemu M. K. kary pozbawienia wolności, orzeczone wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 5 kwietnia 2022 r., w sprawie o sygn. akt III K 1931/21, za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 12 kwietnia 2021 r. w wymiarze roku pozbawienia wolności;
2. Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 27 kwietnia 2022 r., w sprawie o sygn. akt III K 260/22, za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w okresie od 20 sierpnia 2021 r. do 16 września 2021 r. w wymiarze 6 miesięcy pozbawienia wolności

- przy czym następnie wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 8 sierpnia 2022 r., sygn. akt III K 811/22, połączono kary orzeczone w sprawach opisanych wyżej III K 1931/21 i III K 260/22, orzekając karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;
3. Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 8 czerwca 2022 r., II K 122/22, za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnione w dniu 15 lipca 2021 r. w wymiarze roku pozbawienia wolności;

w ich miejsce wymierzając skazanemu karę łączną roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności. Wyrok powyższy nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 11 listopada 2022 r. Nie sporządzono też jego pisemnego uzasadnienia.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało zaskarżone na niekorzyść skazanego kasacją nadzwyczajną, wniesioną przez Prokuratora Generalnego, który zarzucił rażące naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., polegające na wydaniu wobec skazanego M. K. w dniu 3 listopada 2022 r., pod sygn. akt II K 626/22 wyroku łącznego, który uprawomocnił się w dniu 11 listopada 2022 r., obejmującego wyroki: Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 5 kwietnia 2022 r., w sprawie o sygn. akt III K 1931/21, Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 27 kwietnia 2022 r., w sprawie o sygn. akt III K 260/22 (objęte wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 8 sierpnia 2022 r., o sygn. akt III K 811/22) oraz wyrok Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 8 czerwca 2022

r., w sprawie o sygn. akt II K 122/22 pomimo to, iż postępowanie w przedmiocie wydania, wobec tego samego skazanego, wyroku łącznego, obejmującego wskazane wyroki, zostało już wcześniej zakończone prawomocnym w dniu 20 października 2022 r. wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 12 października 2022 r., sygn. akt III K 1390/22 - co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

Mając na względzie powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i umorzenie postępowania na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna i jako taka zasługiwała na uwzględnienie. Rację ma skarżący, gdy wywodzi, że w realiach niniejszej sprawy została naruszona zasada *ne bis in idem*. Zaktualizowała się bowiem negatywna przesłanka procesowa, o której mowa w art. 17 § 1 ust. 7 k.p.k.

Zaskarżony wyrok, wydany 3 listopada 2022 r., dotyczy tej samej materii, co wydany wcześniej wyrok łączny Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 12 października 2022 r., sygn. akt III K 1390/22. W obu przypadkach połączono kary wymierzone trzema, tymi samymi wyrokami: Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 5 kwietnia 2022 r., w sprawie o sygn. akt III K 1931/21, Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 27 kwietnia 2022 r., w sprawie o sygn. akt III K 260/22, oraz Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 8 czerwca 2022 r., w sprawie o sygn. akt II K 122/22. Należy ponadto zauważyć, że wyroki wydane przez Sąd Rejonowy w Rybniku (sygn. akt III K 1931/21 oraz sygn. akt III K 260/22) zostały objęte wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 8 sierpnia 2022 r., o sygn. akt III K 811/22, co jednak nie powinno rzutować na kształt kary łącznej: łączone kary jednostkowe zostały wymierzone po czerwcu 2020 r., kiedy to weszły w życie przepisy nowelizujące art. 85 k.k., wykluczające łączenie kar łącznych.

W realiach niniejszej sprawy doszło do swoistego zazębienia postępowań, toczących się przed Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach oraz przed Sądem Rejonowym w Rybniku. Jak wynika z akt sprawy toczącej się przed Sądem

Rejnowym w Rybniku pod sygnaturą III K 1390/22, tamtejszy Sąd wszczął postępowanie w sprawie wydania wyroku łącznego na wniosek Dyrektora Zakładu Karnego w K. Pismo w tej sprawie wpłynęło do Sądu Rejonowego w Rybniku w dniu 7 września 2022 r. (k. 3 akt sprawy III K 1390/22). Zgodnie z jego treścią, wniosek dotyczył połączenia kar wymierzonych na mocy wskazanych wyżej wyroków jednostkowych oraz wyroku łącznego. W tym czasie trwało już postępowanie przez Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach, zarejestrowane 14 lipca 2022 r.

O ile jednak Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach jako pierwszy zarejestrował sprawę o wydanie wyroku łącznego, o tyle to Sąd Rejonowy w Rybniku pierwszy wydał prawomocny wyrok w sprawie, co miało miejsce dnia 12 października 2022 r. Racje ma skarżący, gdy wskazuje, że od momentu wydaniu prawomocnego przez Sąd Rejonowy w Rybniku dalsze procedowanie i wyrokowanie przez Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach obarczone było wadą, stanowiącą bezwzględną przesłankę odwoławczą. Taką wadą obarczony jest także wyrok zaskarżony niniejszą kasacją. Do zaistniałej sytuacji nie doszłoby z pewnością, gdyby Sąd Rejonowy w Rybniku, orzekając w przedmiocie wydania wyroku łącznego, dysponował nie tylko odpisami wyroków podlegających łączeniu, ale i aktami spraw, w których zostały wydane, co powinno być regułą.

Zauważyć trzeba, że dla kształtu orzeczenia Sądu Najwyższego pozostają bez znaczenia wątpliwości dotyczące podstawy prawnej rozstrzygnięcia zawartego w wyroku łącznym Sądu Rejonowego w Rybniku, który nie był przedmiotem zaskarżenia, a związane z możliwością zastosowania art. 85 § 2 k.k. w wersji obowiązującej przed dniem 24 czerwca 2020 r. Wymieniony wyrok łączny dotyczył kar orzeczonych po czerwcu 2020 r. Co więcej – zarzucane czyny, które stanowiły podstawę wymierzenia kar jednostkowych, popełniono w 2021 r. Zgodnie z przepisem przejściowym, tj. art. 81 ustawy z 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (jedn. tekst: Dz.U z 2022 r. poz. 2141), przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego, w brzmieniu dotychczasowym, stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, zaś przepisy

rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu nadanym tą ustawą stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych po dniu jej wejścia w życie. Po wejściu w życie noweli z czerwca 2020 r. łączenie kar i kar łącznych jest już niemożliwe na gruncie Kodeksu karnego.

Mając na względzie powyższe należy uznać, że wydając zaskarżony wyrok Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach orzekał w sprawie, w której postępowanie zostało już wcześniej prawomocnie zakończone. Z tego względu zaskarżony wyrok łączny należało uchylić, zaś postępowanie w sprawie umorzyć.

[ms]